

Wandelingen door Gelderland

Wandelingen door Gelderland, J. Craandijk 1875.

“Daar wij in de Achterhoek een zandstreek te bezoeken hebben, is het laatst de julij maand voor een togt het verkieslijkst. Dan staat de rogge nog te velde, dan bloeit de boekweit, dan prijkt het landschap in zijn rijke zomerdos. Maar ook de October maand heeft in een boschrijk oord haar eigenaardige bekoorlijkheid. Op een half uur afstand van Vorden ligt het gehuchtje Mossel aan den Vordenschen beek. Onder den naam kranenburg is de buurtschap daar algemeen bekend.

Daar vinden we het nieuwe en nog nog niet zeer aantrekkelijke buitengoed Wientjesvoort, maar ook eene groote en zeer schone Rooms Katholieke kerk in Gothischen stijl. Gij zoudt zulk een rijk en heerlijk gesticht in dezen Achterhoek niet vgerwachten. In 1867 wijdde bisschop Schaepman het bedehuis tot zijne bestemming.

Hier is rijkdom van kleuren zonder smaakeloze overlading, hier is bonte pracht van rood en blaauw en goud in allerlei nuances, aan pilaren en gewelven, aan muurvlakken en op de mozaïekvloeren, in de geschilderde glazen, aan het altaar en den kansel aangebragt; maar de kunstenaar heeft in dat alles een harmonie weten te brengen, die het oog boeit maar niet verblindt en tot een kunstjuweel maakt”.

Jan Willem de Gruijter

Driekoningentaart

Een koningentaart is een taart die gebakken wordt naar aanleiding van het driekoningenfeest. In de taart wordt een voorwerp zoals een boon, muntstuk of een porseleinen beeldje verstopt. De persoon die het terugvindt in zijn stuk taart is die dag “koning” en mag een kroon dragen.

Bij het bezoek van Omroep Gelderland aan ons museum op zaterdag 6 januari “Driekoningen” werden de bezoekers getrakteerd op Driekoningentaart. Mevr. Adriaanse uit Eefde vond de boon in haar taart en mocht de kroon dragen.

Kerst op de Kranenburg

In de periode van vrijdag 6 december 2024 t/m zondag 12 januari 2025 kan weer volop genieten van de vele kerstgroepen die ieder jaar in de in kerstsefeer versierde kerk worden tentoongesteld. In november verschijnt een extra Kerstfolder en op www.heiligenbeeldenmuseum.nl vindt men t.z.t. aanvullende informatie.

Torenbezichtiging

Op de laatste zaterdagen van de maand, vanaf 30 maart t/m zaterdag 26 oktober, bestaat vanaf 12.00 uur tot 16.00 uur de mogelijkheid om via de torentrappen van de H. Antonius van Paduakerk de orgelzolder, de klokkenzolder en de kruisribgewelven boven de kerk te bezichtigen.

De bezoekers worden begeleid door een museumvrijwilliger die ook relevante informatie verstrekt. De entree is € 7.50 en geeft ook toegang tot de thematentoonstelling.

Colofon

Heiligenbeeldenmuseum

Ruurloseweg 101, 7251 LD Kranenburg-Vorden
Telefoon 0575-55 64 88 (tijdens openingsuren)
website www.heiligenbeeldenmuseum.nl
IBAN NL 97 RABO 0327478748

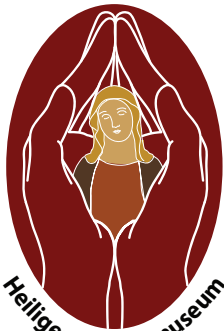
Secretariaat:

Schoneveldsdijk 2, 7251 LE Vorden
Tel 0575- 55 67 57

Redactieadres/Pr-commissie:

Bart Overbeek,
Ganzensteeg 2, 7251 LC Vorden
Tel. 06-23 917 592
Email: pr@heiligenbeeldenmuseum.nl

Druk: Printcopservice, www.pcsd.nl

Meer Nieuws?
Raadpleeg dan onze -up-to-date-
gehouden website:
www.heiligenbeeldenmuseum.nl

Nieuwsbrief

Voorwoord Voorzitter

Een prachtig cultureel initiatief in onze regio betreft het popfestival ‘Roomse Herrie’ dat in Groenlo deze maand wordt georganiseerd. Het bruggetje van dit muzikale evenement naar de eerste nieuwsbrief in 2024 van onze Stichting en Museum is de deelname van een fraaie muzikband uit de regio die op dit festival gaat optreden, namelijk ‘Old Ni-js’. Deze achterhoekse uitdrukking integreert mij, omdat nieuws in principe altijd over iets nieuws gaat en met nieuws ook vaak wordt bedoeld dat je iets nieuws te vermelden hebt en dan ook nog eens het gezegde ‘ik heb nog een nieuwtje’ in ogenschouw nemend, zou betekenen dat ‘Old Ni-js’ eigenlijk helemaal niet bestaat. Maar ‘Old Ni-js’ is dus ook nieuws en vandaar dat wij toch even terug gaan in de tijd en dit voorwoord beginnen over die prachtige film (of documentaire zoals u wilt) over het kerkdorp Kranenburg in de afgelopen twee eeuwen, waarin onze Kerk zo prominente rol speelt. Zondag 18 februari jl. werd deze film na vier jaar nogmaals gedraaid en maar liefst 225 bezoekers hebben weer kunnen genieten in het Kulturhuus in Vorden van deze fraaie en prachtig in elkaar gezette film van Fons Rouwhorst. Na afloop mochten wij als Heiligenbeeldenmuseum ook nog eens een envelop met inhoud in ontvangst nemen, want de beide initiatiefnemers Frans Berendsen en Ineke Borgonjen hadden met Fons afgesproken dat de helft van de opbrengst voor het project in Nepal van Jan Nikkels zou zijn en de andere helft voor ons museum. Nogmaals dank daarvoor en ook dank voor het

inzicht dat deze film ons wederom heeft gegeven en daarmee de bevestiging dat het belang van het behoud van de Antonius van Paduakerk als middelpunt van het kerkdorp Kranenburg erg groot is. Ondanks de enorme veranderingen die hebben plaats gevonden in de afgelopen 75 jaar en de invloed van het instituut ‘Rooms Katholieke Kerk’ behoorlijk is afgenomen, heeft het gebouw, de kerk an sich, nog steeds een enorme belangrijke sociale functie en betreft het een sociaal bindmiddel binnen de gemeenschap Kranenburg en Vorden. Het heiligenbeeldenmuseum in de Antonius van Paduakerk heeft voor de 75 vrijwilligers, de 6600 jaarlijkse bezoekers, de deelnemers aan diverse evenementen en de diverse betrokkenen bij de samenwerking met diverse andere maatschappelijke en sociale instanties, de kerk ook anno 2024 nog steeds een maatschappelijke functie en is voor velen een sociaal bindmiddel om elkaar te ontmoeten en met elkaar iets te bewerkstelligen.

Tenslotte dan toch in dit voorwoord ook nog ‘Ni-j Ni-js’ (mocht dit pleonasme sowieso bestaan...), want we staan aan de vooravond van de opening van onze nieuwe tentoonstelling van het seizoen 2024. Het thema van dit jaar is ‘De ambachtsman achter het kunstwerk’ en laat vele werken uit de collectie van August Klawer (1883-1969) zien. Gevormd door zijn opleiding op de ‘Academie van Beeldende kunsten en Technische wetenschappen’ en een opleiding tot Beeldhouwer in Düsseldorf, bracht hij als kunstenaar

Inhoud

Voorwoord voorzitter	1
De Ambachtsman achter het Kunstwerk	2
Opening thematentoonstelling	3
Monumentendagen	3
Allerheiligenuitje	3
Overlijden Zeno van Dorth	3
Wandelingen door Gelderland	4
Driekoningentaart	4
Kerst op de Kranenburg	4
Torenbezichtiging	4
Colofon	4

vele werken tot stand, die voor het grootste gedeelte vanuit een persoonlijke opdracht werden gerealiseerd. Toch heeft hij ook veel, voornamelijk christelijk religieuze werken ontworpen en deze zijn in het bezit van zijn familie (klein- en achterkleinkinderen). Zij zijn dan ook zeer verheugd en trots dat deze werken tentoon gesteld kunnen worden in ons museum. Samen met de vaste tentoonstelling van de heiligenbeelden waarin enkele nieuwe collectie-items zijn opgenomen, vormt dit voldoende aanleiding om in het zomerseizoen van 1 april tot 31 oktober het museum met een bezoek te vereren.

En dat is ‘Good Ni-js’, zou ik zeggen!

Marc van der Linden

De Ambachtsman achter het Kunstwerk

Johannes Augustinus (August) Klawer, was een Nederlandse beeldhouwer en tekenaar. August - ook wel Guus genoemd werd als zoon van een schoenmaker op 5 maart 1883 in Rotterdam geboren. Hij volgde onderwijs aan de Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen in zijn geboorteplaats. Op 18-jarige leeftijd vertrok hij naar Düsseldorf, waar zijn oudere broer Johannes werkte als steenhouwer. In Düsseldorf volgde hij een opleiding tot beeldhouwer.

Na zijn militaire dienst vestigde hij zich in 1906 in Den Haag. Hij trouwde het jaar erop met Barbara Gijsberta (Bets) Brunoldt (1881-1955). August Klawer was een tijdlang leerling van Louis Stracké, een kunstenaar die voornamelijk dierenfiguren maakte. In de Van der Vennestraat werkte hij in een atelier samen met een aantal leerlingen, waaronder George Graff. Toen Klawer in 1914 werd gemobiliseerd stonden alle leerlingen op straat. In 1917 betrok hij een nieuw atelier in de Da Costastraat.

Midden in de jaren 1920 brak een moeilijke periode aan vanwege de financiële crisis waardoor er werd bezuinigd op kunst. Klawer, die was geboren voor de kunst, liet zich echter niet uit het veld slaan. Als de klant de vraagprijs aan de hoge kant vond, nam hij zonder veel gemarchandeer genoeg met de helft, of minder. "Ik heb het maar cadeau gegeven. Ze vonden het mooi en ze hadden geen geld".

Klawer werkte zowel in hout als in steen en maakte onder meer mens- en dierfiguren en christelijk religieus werk. In 1914 kreeg hij voor zijn werk een zilveren medaille van de stad Amsterdam. Als restauratiebeeldhouwer werkte hij onder meer aan de Oude Kerk in Delft en de Oud-Katholieke Kerk van de H. Augustinus (schuilkerk) in Den Haag. Als kunstenaar werd hij ingezet bij de Arnhemse Indi-sche tentoonstelling in 1928. Na de Tweede Wereldoorlog werkte hij enige tijd voor meubelfabriek H.P. Mutters en Zoon.

Klawer overleed op 86-jarige leeftijd. Hij is begraven op de Rooms-Katholieke begraafplaats Sint Barbara in Den Haag. Op zijn (familie)graf staat een door hem zelf gehouwen grafsteen die een kruisbeeld voorstelt.

Uit het huwelijk van August Klawer en Bets Brunoldt werden zeven kinderen geboren. Zij kregen 36 kleinkinderen en nog meer achterkleinkinderen. Hij was een vrome man, die niet alleen religieus werk maakte maar ook zong in het kerkkoor. Een veelzijdige familieman die van het leven genoot.

De familie heeft dan ook een deel van het werk van opa/overgrootvader in eigen bezit. Voor deze gelegenheid zijn meer dan 200 werken verzameld, variërend van persoonlijke voorwerpen ter gelegenheid van een Eerste Heilige Communie of verjaardag tot heiligenbeelden, figuratieve beelden, gebruiksvoorwerpen en kleine meubels.

Het overgrote deel van Klawer's werk is in opdracht gemaakt en in bezit van derden. Een klein deel van zijn oeuvre is te zien in de openbare ruimte. Zoals de guirlandes in de gevel van 't Goude Hooft in Den Haag (1939) en de beeldhouwde houten gevel van het voormalig sigarenmagazijn op de Denneweg 19, hoek Spekstraat. Een ander voorbeeld is het afgietsel van de originele gipsen plaquette voor het patronaatsgebouw St. Agnes (1921) in het huidige Emma's hof in de Galileïstraat 36. Dankzij het Heiligenbeeldenmuseum kan de veelzijdige beeldhouwer August Klawer onder de aandacht worden gebracht van een breder publiek door zijn werk hier te tonen.

Als aanvulling op deze expositie komt het museum dit jaar zelf met beelden en religieuze voorwerpen, die niet eerder een plek in een tentoonstelling hadden. Ze zijn merendeels verkregen uit nalatenschappen of werden het museum aangeboden. Door het herinrichten van de opslag kwam men op het idee deze prachtige beelden ten toon te stellen.

De tentoonstelling is vanaf zondag 24 maart t/m donderdag 31 oktober te bezichtigen. Iedere dag, behalve maandag, m.u.v. 2de Paasdag en 2de Pinksterdag, van 12.00 tot 17.00 uur.

Ruurloseweg 101, 7251 LD Kranenburg/Vorden.
Tel 0575-55 64 88, alleen tijdens openingstijden. Entree € 7,50, kinderen t/m 12 jaar en bezitters van museumkaart gratis toegang. Voor meer info: www.heiligenbeeldenmuseum.nl

Word donateur SOGK

De SOGK is een particuliere organisatie die voor het uitvoeren van haar werk grotendeels afhankelijk is van haar donateurs. Voor een bedrag van € 25 per jaar bent u al donateur, maar een hoger bedrag is uiteraard welkom! U ontvangt dan gratis het kwartaalblad Venster. Een prachtig geïllustreerd tijdschrift met interessante (wetenschappelijke) artikelen en wetenswaardigheden over erfgoed, monumentennieuws en informatie over restaurants. Daarnaast kunt u natuurlijk deel-nemen aan onze excursies. Voor meer informatie: www.oudegeldersekerken.nl

Opening thematentoonstelling Heiligenbeeldenmuseum

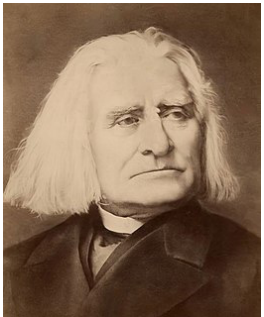
Theaterkoor Encore brengt Via Crucis van Franz Liszt
Op zondagmiddag 24 maart, Palmzondag, om 14.00 uur, zingt Encore, muziek- en theaterkoor uit Oldenzaal de Via Crucis van Franz Liszt. Het werk is gewijd aan de veertien kruiswegstaties en wordt uitgevoerd met zang van de ongeveer 35 leden tellend koor en pianospel.

Liszt begon met de compositie van dit werk terwijl hij in het najaar van 1878 in Rome verbleef en hij voltooide het in februari 1879 in Boedapest.

Er zijn drie bronnen voor het werk overgeleverd: handschriften van eerste schetsen, die zich in Weimar bevinden, het handschrift van het gehele werk (in Boedapest) en een kopie hiervan (eveneens in Weimar). In de oorspronkelijke versie was voorzien orgelbegeleiding, later voegde Liszt hier een versie met pianobegeleiding aan toe.

Het werk neemt een bijzondere plaats in het oeuvre van Liszt vooral omdat het een werk is van grote verstillings. Bijzonder is het werk ook omdat het de grenzen van de tot dan toe gangbare tonaliteit opzoekt.

Opening thematentoonstelling
Na de uitvoering van Encore zal de thematentoonstelling, "De ambachtsman achter het kunstwerk van August Klawer", officieel worden geopend. De thematentoonstelling wordt ondersteund door een prachtige film over het werk van August Klawer.

De donateurs worden hierbij van harte uitgenodigd, de toegang is gratis. Voor een drankje en hapje wordt gezorgd. Museumkaarthouders graag de kaart laten scannen!

Allerheiligenuitje

Op vrijdag 3 november hebben we met ruim 50 vrijwilligers weer genoten van ons uitje. We bleven in de Achterhoek met eerst een bezoek aan de Mllumse Molen in Eibergen. Hier was koffie met iets lekkers en de watermolen werd bezichtigd.

Na de lunch vertrokken we naar Cultuur Historisch Museum de Scheper ook in Eibergen. Hier konden we volop genieten van de cultuur en historie uit lang vervlogen tijden. De dag werd afgesloten met een voortreffelijk stampottenbuffet bij de Duif te Ruurlo.

Open monumentendagen

De Open Monumentendagen 2024 worden gehouden op 14 en 15 september. Het thema is "Routes, Netwerken en Verbindingen, met als slogan "Onderweg". Het refereert aan het op reis zijn

Overlijden Zeno van Dorth

Op 25 januari bereikte ons het droevige nieuws dat op 73 jarige Zeno van Dorth was overleden. Zeno was lid van de Raad van Advies van de Stichting Vrienden van de Kerk op de Kranenburg. We zullen zijn kundige inbreng gaan missen. Op donderdag 1 februari vond onder grote belangstelling de afscheidsdienst plaats.

Bezoekersaantallen website

Het aantal vrienden staat eind 2023 op 946, dat is een toename van 56. De grootste doelgroep is 65 plus, 48,8% mannen en 51.2% vrouwen. De meeste volgers zitten uiteraard in Nederland. We worden buiten Nederland gevolgd in 10 landen o.a. België, Duitsland, Verenigde Staten, Frankrijk, Servië en Spanje. In totaal hebben we **13.816** unieke bezoekers gehad die **17.564x** de website bekeken hebben. In 2023 zijn er in totaal **58.102** pagina's bekeken en is er **351.682x** geklikt op de website. Per bericht wordt er gewoonlijk door 300 tot 600 mensen naar gekeken. Er zijn echter ook berichten die door meer dan 1000 bezoekers worden bekeken o.a. over de thematentoonstelling en de Kerstgroepententoonstelling. Ook de berichten over de verkoopdagen hebben veel aandacht.

en de transformatie van oud naar nieuw, verleden naar heden, in ons museum zeer toepasselijk. Deze dagen zijn ook weer de verkoopdagen van beelden en religieuze voorwerpen.